

Kinek adakozunk?

Ön szokott adakozni? Milyen célt támogatna szívesen? A rák ellenszerének kutatására adományozna inkább, vagy oktatás-fejlesztésre? Állatokon segítene, vagy embereken? Kikre bízna szívesebben az adományát: állami szervezetekre, egyházakra vagy civilekre?

Magyarországon évente egyszer lehetőségünk van arra, hogy szinte egyetlen tollvonással adjunk adományt – olyan adományt, ami ráadásul egy fillérünkbe sem kerül. Adónk kétszer 1 %-áról van szó, amelylyel valamelyik egyházat és egy általunk választott civil szervezetet támogathatunk.

A 1+1% elsőre nem tűnik soknak, azonban sok kicsi sokra megy: a felajánlások együttesen komoly pénzhez, akár milliós összeghez is juttathatják az általunk megjelölt szervezeteket. Nem mindegy

tehát, kinek adjuk oda, és milyen célra fordítjuk.

Az EMIH idén telefonos közvélemény-kutatást szervezett, hogy kiderítse: mit támogatnának a közösség tagjai. A felmérésből kiderült, hogy az emberek többsége legalább évente adakozik valamilyen célra. Az az alig 7%, aki nem szokott adományozni, leginkább rossz anyagi helyzete miatt, vagy azért nem ad, mert nem bízik benne, hogy valóban az általa választott célra fordítják az összeget. A megkérdezettek közel fele egyházakat vagy gyermekekkel foglalkozó szervezeteket támogat legszívesebben, ezt követi az egészségügyi és oktatási szervezetek támogatottsága.

Az egyházak közül a választások azokat támogatják szinte kivétel nélkül, akikhez személyes kötődésük van. Az is egyértelmű, az emberek nagy része

számára legfontosabb az átláthatóság és a karitatív célok kijelölése.

„A Tóra parancsa, a »szerezd a felebarátod, mint önmagad!«, egyetemes érvényű.” – mondta Köves Slomó rabbi az EMIH 1%-os kampányáról. – „A szeretet leglátványosabban a cselekvő segítségnyújtásban juthat kifejezésre, ezért is döntöttünk úgy, hogy konkrét cselekedetekkel azok mellé állunk, akik ma Magyarországon elképzelhetetlen mértékű szegénységben élnek”.

Ezek alapján az EMIH úgy döntött: a 2016-os 1%-os kampány bevitelével a leginkább rászorulókat támogatja. Az összeget a CEDEK Izraelita Szeretetszolgálat melegétel-osztási kampányára, valamint az állami gondozásban élő gyermekek segítésére fordítja.

Steiner Zsófia

Mázl tov!

Keddről szerdára virradóra Feldman Mussie-nak és férjének, Feldman Joszi rabbinak fiúgyermekke született. Gratulálunk a Feldman és az Oberlander családnak!

Meghívó

Az EMIH valamint a Chábád Lubavics mozgalom szeretettel meghívja Önt az Óbudai Zsinagóga restaurált belső imatermének felavatására

2016. április 12. 19.00 óra
Lajos utca 163.

Részvételi szándékát a 268-0182-as telefonszámon, vagy a posta@zsido.com címen jelezze!

Kiállítás

Zsidó kéziratokból és kegytárgyakból láthatunk kiállítást az Országos Széchényi Könyvtárban április 19-24. között a Budapest Art Week program-sorozat keretében.

Közösségi széderek

Már lehet jelentkezni közösségi szédereinkre, melyeket az alábbi helyszíneken én időpontokban tartunk:

Családi Széder

a Bét Menáchemben

2016. április 22. és 23., 20:30

Részvételi díj: 1 500 Ft/fő

Széder fiatalokkal

a Keren Orban

2016. április 23., 20:30

Részvételi díj: 30 év alatt ingyenes (regisztráció kötelező) 30 év fölött 2 500 Ft/fő

Széderek Óbudán

2016. április 22. és 23., 20:30

Részvételi díj: 5 000 Ft/fő

(10 fős csoportoknak

20% kedvezmény)

Információ és jelentkezés:

Keren Or Központ, Károly

körút 20. / 0630 403-0141/

posta@zsido.com

A CEDEK Szeretetszolgálat ételt oszt a rászorulóknak

Hetiszakasz

A rossz nyelv veszélye

Hetiszakaszunk – *Tázriá* (3Mózes 12:1-13:59.) – az emberek, valamint az edények és ruhák tisztasági és tisztulási törvényeit tárgyalja részletesen, kezdve a szülő nő tisztátalanságától, folytatva különböző lep-

rás bőrbetegségekkel. Ezt – a *cáráát*, ami a bőrbetegség egy bizonyos fajtáját jelenti – Bölcséink kapcsolatba hozták a rossz nyelvekkel, ami szintén ragályos és veszedelmet jelent az emberiségre.

Zsidó híradó

Az izraeli főrabbi is közbenjárt a mártírok temetéséért

A Holokauszt magyarországi emléknapján, április 15-én helyezik a tervek szerint örök nyugalomra a Holokauszt temetetlen mártírjait a Kozma utcai zsidó temetőben. A temetésre a zsidó szertartások szerint kerül sor és minden magyarországi zsidó közönség képviselteti magát rajta. Az EMIH arra kéri a közönséget: jócselekedetekkel emlékezzen meg a Dunába lőtt áldozatokról.

Ahogy arról korábban beszámoltunk, 2011-ben emeltek ki búvárok a Duna medréből emberi maradványokat, melyekről az óta vallási és igazságügyi szakértők is egyértelműen kimondták: nagyrészt Dunába lőtt zsidóktól származnak. Zsidó és civil szervezetek kezdetektől azt szorgalmazták, hogy a zsidó vallás előírásainak megfelelően helyezték örök nyuga-

lomra a mártírok földi maradványait.

Oberlander Báruch rabbi, a *Budapesti Ortodox Rabbinátus* vezetője háláchikus állásfoglalásában részletesen ismertette a zsidó jog véleményét a kérdésről és a temetés mielőbbi megtartását kérte. Az EMIH tájékoztatta a problémáról Izrael Állam főrabbiját, *Jichák Joszef* rabbit, aki levélben kérte Orbán Viktort, hogy méltó módon adják meg az áldozatoknak a végtisztességet.

A miniszterelnök levélben biztosította a főrabbit arról, hogy a kormány mindent megtesz ennek érdekében: „*Fontos erkölcsi kötelességünknek tartom, hogy a tragédia áldozatainak emléke előtt ne csak emlékezéssel, hanem a nekik jogosan járó végtisztesség megadásával, vagyis a zsidó vallási előírásoknak megfelelő temetéssel is tiszteljük.*”

Tükröm, tükröm...

Eheti szakaszunk az emberek különböző testi hibáiról számol be.

A Talmud ezeket Negaim traktátusában tárgyalja, megjegyezve, hogy „az ember minden hibát hajlamos észrevenni, kivéve a sajátját.”

Fenti idézetet híven tükrözi az alábbi történet:

Volt egyszer egy orvos, aki nagy tiszteletnek örvendett bőkezűsége miatt, de volt egy hibája: mindig saját dicséretét zengte. Egy szép napon, mikor szeren hajtattott, megpillantotta a falu rabbiját, aki épp arra sétált, így felajánlotta neki, hogy elviszi egy darabon. A rabbi örömmel fogadta el a felajánlást. Útjuk közben az orvos rákezdett szokásos öntömjénezésére:

„Tudod rabbi, van sok páciensem, aki nem tudja megfizetni a szolgáltatásaimat, így azokat ingyen gyógyítom.”

„Csakúgy, mint én.” – mondta a rabbi.

Majd a doktor folytatta: „Bizony van, hogy műtétek után még gondozásra szorulnak, de nincs, aki segítsen nekik. Ilyenkor én megyek segíteni nekik, habár alig van időm.”

„Csakúgy, mint én” – válaszolta a rabbi.

A neves orvos bármivel is dic-

csekedett, a rabbi válasza mindenre az volt, „csakúgy, mint én.”

Végül a doktor már nem tudta tovább türtőztetni magát így megkérdezte: „Rabbi, hát az, hogy lehet, te nem is vagy orvos! Hogy tudnád ezeket te is elmondani magadról?”

„Mikor azt mondom csakúgy, mint én, annyit értek alatta, hogy én is mindig csak a saját jó tetteimről beszélek.”

A Baál Sem Tov tanítja, hogy egyik ember olyan a másíknak, mint egy tükrök. A hiba, amit észrevesz benne, igazából a sajátja. A világ ezek alapján felfogható úgy, mint egy hatalmas tükrök, ami arra lett tervezve, hogy megmutassa, mik a hiányosságaink, kihívásaink, s ennek tudatában hogyan javíthatunk magunkon.

Ha valaki képes így szemlélni a világot, megérti, hogy a hiba, amit a másikban lát, nem más, mint a mód, ahogy az Isteni Gondviselés a sajátunkat megmutatja. Ezen keresztül jobban megértjük a másik hibáit, jobban átérezzük nehézségeit. És így jutunk közelebb egymáshoz.

Kovács Kristóf rabbinövendék
cikke **Mordechai Wollenberg**
írása nyomán

Imaidők a következő hétre

Talmud Egylet – Sász Chevra Zsinagóga (VI., Vasvári Pál u. 5.)

Vasárnap-péntek: 8:00 Reggeli ima

Vasárnap-csütörtök: 19:15: Délutáni-esti ima (a Keren Or-ban)

Péntek: 18:00: Faith Áser előadása: *Egyiptomi bálványok a kabbala tükrében*;

19:00: Délutáni ima, *Kábálát Sábát*, majd *Kidus* és vacsora

Szombat: 8.45: Hetiszakasz-tanulás, 9:15: Reggeli ima, majd *Kidus*

19:05: Délutáni ima, majd *szeudá slisit*

Óbudai Zsinagóga (III., Lajos utca 163.)

Vasárnap és állami munkaszüneti napok: 10.00: Reggeli ima

Hétfő-péntek (munkanapokon): 6.30: Reggeli ima

Péntek: 19.00: Tanulás

19.30: *Kábálát Sábát*, majd *Kidus*

Szombat: 9:15: Hetiszakasz a kabbala tükrében

10:00: Reggeli ima, majd *Kidus*

Velem és a Rebbével történt Ép testben ép lélek

1976-ban lányomnál, Chana Baylanál rákot diagnosztizáltak, így a jeruzsálemi Hadasza Kórházba vittem el kezelésekre Dr. Daniel Krasnekukyhoz. Különös figyelmet és törődést szentelt a lányom esetének, olyannyira hogy még a kisebb injekciók beadását is ő végezte személyesen. Azonban a kezelések sajnos nem jártak sikerrel, s Chana lányom végleg elhagyott bennünket. A hétnapos gyászszertartást követően elmentem Dr. Krasnekuky irodájába, s mondtam neki, hogy bár nem tudok fizetni, de szívesen megosztanám vele azt, amivel gazdagon rendelkezem, így felajánlottam, tanuljunk Tórát.

Addig nem tanult Tórát, de érdeklődőnek bizonyult, s megkérdezte, hogy mit tanulánk együtt. Én mondtam, hogy Tánját, és azon belül érintenénk egy kis kabbalát is. Gyorsan megszerette (mint ahogy általában mindenki szeret kabbalát tanulni). Megegyeztünk, hogy hétfő esténként folytatjuk a tanulást a lakásán. Én mindig óramű pontossággal érkeztem meg, majd tanultunk néhány sort, amiből gyorsan élénk beszélgetés fejlődött ki. Röviddel ezt követően elkezdett tfilint rakni, s hagyományörzőbb életet folytatni. A felesége, aki néha csatlakozott hozzánk, teljesen közömbösnek tűnt a vallás iránt.

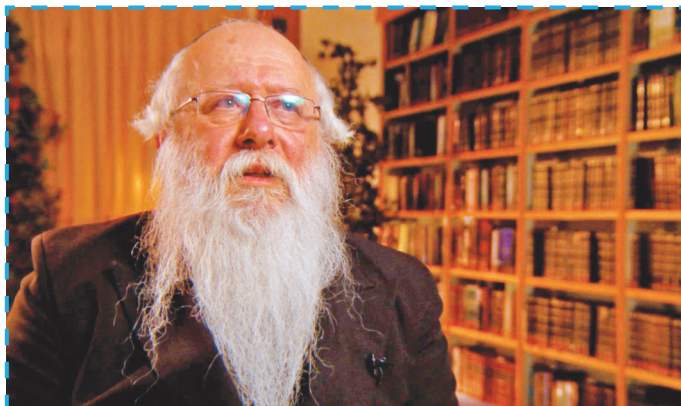
Egy nap, mikor megérkeztem a házukhoz a megbeszélten napon és időben, arra lettem figyelmes, hogy a függönyök elvannak húzva s belül sötét van. A doktor csak hosszas kopogás után jött elő, kétségbeesett és meggyötört arccal.

„Doktor úr, mi folyik itt?” – kérdeztem.

„Ne is kérdezd. A feleségem a halálos ágyán van, Isten vigyázzon rá.”

Felesége egyik napról a másikra elkezdett ijesztő tüneteket mutatni. Amint álomra hajtott

a fejét, a teste elkezdett megfeszülni és remegni, nyelve meg akkorára dagadni, hogy még sírni se tudott tőle. Ez annyiszor játszódott le egymást követően, hogy a végén már félt elaludni. A Hádász Kórház egy sor tesztet folytatott le rajta, de nem tud-

Yekutiel Farkas rabbi, halacha szakteknitély, több könyv szerzője. Az interjút 2012 februárjában adta, Jeruzsálemben.

ták diagnosztizálni a problémát, így azt mondtam Danielnek, kérdezze meg a Rebbét.

A felesége azonban nem egyezett bele. „Mi? Talán a Rebbe ismeri az orvosi aktáimat? Mi ez, talán egy rossz vicc?”

Hirtelen Isten a megfelelő szavakat tette a számba, s azt mondtam: „Rendben, majd azt írnák a sírodra, hogy férjét és árváit maga után hagyva áldozta fel életét, csak hogy ne kelljen a Rebbét kérdeznie.” Ez meggyőzte.

A következő reggel felhívtam őket. A feleség vette fel a telefont, s mondtá, hogy az éjjel választ kapott a Rebbétől, mégpedig azt az utasítást kapta, hogy csak kóser élelmiszert fogyasszon, a Rebbe pedig az előző Rebbe sírjánál fog imádkozni érte. „Rendben, akkor most hogyan tovább? Kóser alatt azt kell értem, hogy ne egyek disznót és kagylót, ugye?”

„Hát azért ez ennél jóval bonyolultabb” – válaszoltam. „Nem fogyaszthatsz együtt húsos és tejes ételt, valamint az egész konyhádat, az összes étkezletedet ki kell kóserolni.”

„Ojvé!”

„Meg akarsz gyógyulni?”

„Hát persze!”

Majd egy perc gondolkodás után azt mondta: „Látod, a Rebbe okosabb, mint te, ő nem akart megtéríteni, csak annyit kért, hogy tartsam a kóser táplálkozást.”

haszidnak, az istenfélő és tiszteltet méltó mesternek, Dr. Krasnekukynek.” volt címezve.

„Tudod mi folyik itt?” – kérdeztem – „Egészen eddig a napig orvosként voltál címezve, most meg úgy ír neked levelet a Rebbe, mint tanítónak, mesternek. Történt valami, amiről nem tudok?”

Velem szemben ült s tisztán láttam arcán a vívódást, hogy elmondjon-e nekem valamit, vagy sem. Végül kibökte: „A feleségem elhatározta, hogy elkezd tartani a családi tisztaság törvényeit. Ma van a legelső alkalom, hogy elmegy mikvébe.”

És ő ugyanazon a napon megkapta a Rebbe levelét, amit minden bizonnyal egy pár nappal korábban címzett meg, hogy egyértelműsítse: megváltozott eddigi státusa, a Rebbe szemében ő már nem csak egy hétköznapi orvos, de egy igaz haszid is.

Yekutiel Farkas rabbi

Készült a lubavicsi Rebbe életét feldolgozó archívum videóinterjúja alapján.

Az archívum magyar nyelvű változata itt érhető el:

www.youtube.com/alubavicsirebbe

Napi bölcsesség Vidd a fényt!

A Teremtő nem azért adott fényt beléd, hogy fényes nappal világíts vele. Azért kaptad a fényt, hogy végrehajts vele valamit, valami újat és nehezted. Menj, vidd a fényedet és alakítsd át a sötétet, hogy ragyogjon!

*Tzvi Freeman
a lubavicsi Rebbe tanításai alapján*

Másnap elvittem hozzájuk pár ismerősömet, hogy segítsenek kikóserolni a konyhát.

Később, felhívtam, hogy érzi magát, mi van a rángásával.

„Farkas rabbi, el se fogja hinni, múlt éjjel hosszú idő után először újra tudtam aludni.”

Az ezt követő években, lassan de biztosan lépésről lépésre lett ő és egész családja is teljesen vallásos és hagyományörző.

Míg ez a folyamat végbe ment náluk, történt pár csodálatos dolog velük. Egy nap a doktor jött hozzám és azt mondta: „Farkas rabbi, a Rebbétől kaptam egy levelet, de nem tudom kitalálni mit írt, mert tele van rövidítésekkel.”

Sok levelét olvastam már, amit a kórház orvosaként kapott a Rebbétől. Általában a haldoklók utolsó napjaikon írtak rajta keresztlévelet a Rebbének, amiben arra kérték, hogy imádkozzon értük. Az ezekre érkező válaszlevelek mindig Dr. Krasnekukynek voltak címezve. Ez alkalommal azonban a címzés más volt. „A tanítónak és

Kóser konyha

Gyorsan összeállítható ebéd a peszáchi takarítással elfoglalt háziasszonyoknak (is)

Chilli con carne

Húsos, glutén- és tojásmentes

- 1 kg darált marhahús
- 2 ek. étolaj
- 1 nagy fej hagyma felaprítva
- 6 gerezd fokhagyma összetörve
- 2 nagy kaliforniai paprika felkockázva
- 1-1 doboz kukorica- és sült bab konzerv
- 1 tábla étcsokoládé (*párve*)
- fél üveg sör
- 2-3 dl. gyümölcsle
- só, bors ízlés szerint,
- 2 babérlevél

Az olajon megpirítjuk a hagymát és a fokhagymát. Hozzáadjuk a darált húst, és gyakori kevergetés mellett megpirítjuk. Beleöntjük a zöldségeket, majd a többi hozzávalót, és negyed órán át forraljuk, míg a paprika kisé megpuhul. Kuszkuszzal, vagy rizzsel tálaljuk. Szombatra, sólet helyett is alkalmas, egész éjszaka a melegítőlapon maradhat.

Négy hét – négy hetiszakasz

A Peszáchtól megelőző időszakban bölcseink négy különleges Tórai szakasz felolvasását írták elő. Ádár hónap első napján, vagy az azt közvetlenül megelőző szombaton olvassuk a Skálim hetiszakaszt, utalásként arra, hogy Hámán pénzt ígért Achasvéros királynak a zsidók lemészárlásáért cserébe.

Egy héttel később, a Purimot megelőző szombat az Ámálékra való emlékezés napja, melyen a Záchor szakaszt (5Mózes 25:17–19.) olvassuk fel. Ezzel teljesítjük a tórai parancsot, mely előírja az emlékezést az amalekiták támadására, ugyanakkor felhívjuk a

figyelmet arra, hogy Hámán is ebből a népből származott. Ezt követi a Purim utáni szombaton a Sábát Pára, amelyen megemlékezünk a Szentély-korabeli, Peszách előtti rituális megtisztulásról.

Végül Ros Chódes Niszánkor, Niszán hónap első napján, vagy az azt megelőző szombaton olvassuk fel az utolsó különleges szakaszt. Idén ez április 9-ére, szombatára esik. Minden Ámidában, és az asztali áldásban is elmondjuk a *Jáále vójávo* („Szálljon hozzád...”) betoldást és újholdi imarendet imádkozunk.

Három Tórából olvasunk: az elsőből a hetiszakaszt hat embernek, a második Tórából az újholdi részt (4Mózes 28:9–15.) a hetediknek, a harmadikból a *Máftir*nak az újholdról és a peszáchi áldozatról szóló részt (2Mózes 12.), melyet az Örökévaló Niszán hó elsején parancsolt Mózesnek.

Általános szokás, hogy újholdtól nem eszünk maceszt, hogy mire elérkezik *Peszáchkor* a macesz fogyasztásának parancsolata, mint újdonságot, jó étvágygal együk. A chászidok már *Purim*tól kezdve, egy hónapon keresztül nem esznek maceszt.

A rabbi válaszol

Péntek este: gyertya vagy mécses?

Kedves Báruch rabbi!

Felvetődik a kérdés, hogy a bölcsek előírhattak-e péntek esti gyertyagyújtást, amikor nem is volt jellemző még abban a korban a gyertya alkalmazása, hanem mécses és abban olajkanócot használtak, beleértve a Szentélyben levő Menórát is. Helyes-e a mécses gyertyára cserélni, és tisztasági szempontból egy állati eredetű alapanyagokból készült gyertya helyettesítheti-e a tiszta növényi, pl. olíva olajból készült mécses?

Laci

Kedves Laci!

Eredetileg valóban mécsesről volt szó, ami olajból vagy valamilyen zsiradékából és a beletett kanócból állt. Erről szó van a Misna *Sábát* traktátusában (2. fejezet), ezt a fejezetet a pénték esti ima során el is szoktak

mondani askenázi közösségekben (*Sámuel imája* 182–183. oldal). Természetesen igaza van, a Szentélyben is olívaolajból készült mécsesek világítottak (2Mózes 27:20.).

A *Sulchán áruch* (*Orách chájim* 264:6.) szerint legjobb, ha az ember olívaolajjal gyújt, de ha gyertyával, akkor legalább legyen az viaszgyertya, aminek nagyon tiszta fénye van (*RSZ* uo. 12.). De erre azt írja a *Misná brurá* (uo. 23. és 275:4.), ami a *Sulchán áruch* egy 20. századi kommentárja, hogy a mai sztearin gyertyák is jók, mert stabilak

és szép, erős, tiszta fényt adnak ki, akár csak az olívaolaj mécses. Sőt, a sztearinak van egy nagy előnye az olívaolajhoz képest. Az olívaolaj mécses fénye mellett nem szabad sábeszkor olvasni, mivel félfő, hogy az ember önkéntelenül is megigazgatja a kanócot, ha rossz a fénye (*SÁ* uo. 275:1.). A modern sztearin gyertyák azonban teljesen stabilak, nincs szükség hétköznap sem, hogy az ember hozzáérjen, így nem vonatkozik rá a talmudi tilalom, hogy nem szabad olvasni a gyertya fényénél.

A lubavicsi rebbe is azt írja, hogy ő mindig is azt látta, hogy olaj helyett gyertyával gyújtanak (*Igrot kodes* 32. kötet 206–207. oldal, *Likuté zichot* 35. kötet 320. oldal 21. lábjegyzet).

Üdvözlettel:

Oberlander Báruch

Gut Sábesz – megjelenik hetente

Kiadja a Chabad-Lubavics – Zsidó Nevelési és Oktatási Egyesület / Published weekly by Chabad-Lubavitch – The Jewish Heritage Center of Hungary
1052 Budapest, Károly körút 20.

Telefon: +36-1-268-0183
www.zsido.com / info@zsido.com
Felelős kiadó: Oberlander Báruch rabbi
Főszerkesztő: Steiner Zsófia
Szerkesztő: Golubovics Martina

Nyomdai előkészítés: Juhász Valéria
ISSN 1416-4604
A kiadvány szent szövegek részleteit és magyarázatait tartalmazza.
Kérjük ne dobja el!

EMIH
EGYSÉGES MAGYARORSZÁGI
IZRAELITA HITKÖZSÉG